

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Io. Francisci Leonis Eporediensis I. V. D. Episcopi Thelesini Thesaurus Fori Ecclesiastici

Leoni, Giovanni Francesco

Coloniae Agrippinae, 1682

21 Decimae personales de quibus persolvantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10316

16 Vbi verò consuetudo † non excusat, prædialis decima debetur de omnibus terræ fructibus, & proventibus, ut de omni frumento, & grano, etiam in palea, de fabis, & aliis leguminibus de nucibus, castaneis, olivis, pomis, & aliis arborum fructibus, de vino, canape, lino, ctoco, feno quod in fasciculos redigitur, hortorum oleribus ad usum parochi, lignorum, & pascuorum, de quibus per Host. *in sum. de decim. num. 5.* & non solum de fructu, qui germinat, sed etiam de fructu, qui non germinat, qui proprie appellatur redditus, ut de molendino, de cujus fructibus decima debetur, non deductis sumptibus factis pro hujusmodi redditibus habendis, ut tenet Abbas *in cap. pastoralis, num. 2. de decim.*

17 Prædialis † verò debetur de jure divino ex communi canonistarum sententia relata per Covar. *in lib. 1. var. resol.* His accedunt innúmeræ Sanctorum Hieronymi, & Augustini, Rot. Rom. & Conciliorum Maguntia. & Trident. & tantorum Patrum in Spiritu sancto legitimè congregatorum auctoritates, à quibus solutionem decimarum Deo debitam esse, fuit pronunciatum, ut *suprà post principium, ver. primò auctoritate*, & quicquid teneat. Covar. *loco proximo citato*, & *ibi in 20 ver. præterea*, quòd nec jure naturali, nec divino decimæ debeantur, est contra communem opinionem comprobata à sacro concilio Tridentino novissime celebrato, quòd expressis verbis decimarum solutionem debitam esse Deo pronunciat, ut *in cap. 12. de reform. sess. 25.* quòd quidem contrariâ interpretationem non admittit sine Papæ auctoritate. Sed quòd integra decima pars fructuum, aut

vigesima, vel trigesima debeatur id non cadit sub divino præcepto. Verum, quòd ali quid decimarum loco Deo offeratur, ut agnoscat supremus rerum omnium Dominus, hoc jus divinum, & naturale præscribit. Azor. *lib. 7. institut. moral. cap. 37. sub ver. his positu*, & jure † positivo mandatur, ut persolvantur decimæ tanquam jure divino debitæ sub excommunicationis pœna, ut *cap. pervenit, & cap. in aliquibus de decim.*

19 Ubi autem consuetudo recepta est, & legitimè † præscripta, quòd decima non solvatur, solvi non debet, sed in solutione facienda standum est consuetudini legitimè præscriptæ, quæ vim legis habet. Hinc intrat præsumptio, quòd olim Romani Pontifices remiserint decimas laicis quodammodo titulo permutationis, pro bonis ab ipsis ad ecclesiarum, & clericorum usus assignatis, ea lege, ut dotarent ecclesias, & necessaria vitæ subsidia clericis præberent, dummodò aliquid persolvatur, & clericis necessaria ministrantur; prout pluribus in locis fuerunt ecclesiæ ditatæ, & ubique de aliquibus bonis dotatæ, ut per Azor. *ead. lib. 7. cap. 37. ver. ex his multa.*

Mista decima † est, quæ de agnis, & aliorum fœtibus animalium debetur, ut per Hostiens. *in summ. num. 3. in ver. quod sint solviturque etiam de lacte, caseo, lana, ovibus, & omnibus aliis fructibus animalium, etiam de cera, & melle apum.*

Personales † solvuntur de venatione, piscatione, de captis in justo bello, stipendio militum, lucro Advocatorum, & Procuratorum, de lapidicinis, & auri, aliorum-

que metallorum fodinis, de molendinis, & furnis, meroede mercenariorum, ac de omni artificio, negotiatione, & lucro, ac aliis; de quibus per Host. in sum. de decim. eod. n. 5. & copiosè Monet. dicto capitulo quarto, eodem titulo, per totum.

22 Quæri nunc potest, si an iudex secularis cognoscere possit de causa decimarum; & est distinguendum, quia, aut agitur de quæstione facti tantum, & non juris, ut de summario possessorio; & tunc iudex secularis erit competens, non jure suo, sed favore ecclesiæ, cum agatur de sola executione in favorem ecclesiæ. Feder. de Sen. conf. 245. n. 3. Felin. in c. causam, n. 15. de prescript. Rebuff. quest. 10. nuu. 3. & Monet. q. 8. num. 13. de dec. Secundò, erit competens iudex secularis, quando agitur de facto, vel de furto decimarum, vel executione, Fed. in d. conf. 245. & Rebuff. eod. n. 3.

Tertiò, quando tantum agitur an decimæ sint solutæ, quo casu poterunt clerici coram iudice seculari laicos solutionem decimarum recusantes compellere, Covarr. pract. quæst. c. 35. num. 21. Rebuff. eodem cap. 10. num. 4. & Monet. eod. c. 8. num. 5. de decim. & quocunque casu non privativè ad iudicem ecclesiasticum, sed erit in arbitrio clericorum, quem velint ecclesiasticum, vel secularem iudicem adire, & erit locus præventioni, Feder. eod. conf. 245. ita quòd in dictis casibus ecclesiastici habebunt duos iudices, Felin. in d. cap. causam, num. 25. & melius Covarr. eodem num. 2. quem sequitur Monet. dicto cap. 8. num. 14. Si verò de jure exigendi decimam tantum agatur, illud jus in laicum cadere non potest, & qui tale jus

sibi usurpat, sacrilegium committit: quia rem sacram sibi contra sacros canones, & jura sumit, & arrogat; decima enim est res spiritualis, & sacra, ut inquit Abb. in cap. adhuc, num. 2. de decim. & Azor. eodem l. 7. cap. 34. sub vers. septimò quaritur, & ideo ad iudicem ecclesiasticum cognitio spectat. gloss. in c. ex tenore, in ver. Ecclesiarum, de for. comp. & Rebuff. in dicto tract. de decim. quest. 10. num. 2. & 35. & jurisdictione spiritualis per laicum, nec præscriptione acquiri potest, cap. causam qua. de prescript. cap. prohibemus, de decim. & Azor. dicto l. 7. institut. morab. cap. 36. vers. quarto quaritur.

Decimarum causæ tribus remediis possessoriis agitari possunt.

24 Primò remedio retinendæ, quando quis est in possessione illas percipiendi tempore, quo lis movetur, in qua est manutenuendus, s. quorum, vers. hodie, instit. de interd. cap. licet causam, §. fin. vers. cum ergo, de probat. Bart. in l. 1. §. hujus autem, num. 1. ff. ut possi. & in l. 1. C. eodem titulo, Ruin. consil. 106. num. 1. vol. 5. Corn. 113. n. 1. vol. 1. & hoc remedio retinendæ, vel interdicto, uti possidetis, statim quòd quis adeptus est beneficium, & inductus in possessionem, licet adhuc nullas receperit decimas, agi potest ad decimas, in quarum possessione prædecessor existerat, quia per inductionem in possessionem beneficium efficitur possessio omnium rerum & juris sui Ecclesiæ, Rebuff. q. 9. num. 3. & 5. & Monet. quæst. 8. num. 30. & 31. de decim. Nam in acquisitione possessionis non requiritur adeptio possessionis omnium prædiorum, & glebarum, l. 3. in princip. ff. de acqu. poss. sed in beneficiis sufficit apprehendere possessionem

bene-